

MULTIMEDIALI KONTENT TUSHUNCHASI VA UNING TA'LIM
JARAYONIDAGI AHAMIYATI.

Karimov A.A.

TDIU Samarqand filiali dotsenti, PhD

karimovabdubqi0@gmail.com

Shukurov V.S.

TDIU Samarqand filiali O'qituvchisi

vasliddinsobirovich@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada multimedialli kontentlarning – matn, tasvir, audio va video kabi formatlarning – raqamli iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, ularning ta'lim, marketing, axborot tarqatish va foydalanuvchilar bilan muloqotdagi roli yoritilib, har bir kontent turi misollar orqali ochib beriladi.

Kalit so'zlar. Multimedialli kontent, video kontent, audio podkast, interaktiv kontent, AR, VR, matnli axborot.

Аннотация. В данной статье рассматривается роль и значение мультимедийного контента — таких форматов, как текст, изображение, аудио и видео — в цифровой экономике. Также освещается его применение в образовании, маркетинге, распространении информации и коммуникации с пользователями, при этом каждый тип контента иллюстрируется конкретными примерами.

Ключевые слова. Мультимедийный контент, видеоконтент, аудиоподкаст, интерактивный контент, AR, VR, текстовая информация.

Abstract. This article analyzes the role and significance of multimedia content – such as text, images, audio, and video – in the digital economy. It also highlights the use of such content in education, marketing, information dissemination, and user interaction, with each type illustrated through relevant examples.

Keywords. Multimedia content, video content, audio podcast, interactive content, AR, VR, textual information.

Raqamli texnologiyalar jadal sur'atlarda rivojlanib borar ekan, axborotni yaratish, tarqatish va iste'mol qilish usullari ham tubdan o'zgarib bormoqda. Ayniqsa, multimedialli kontentlar – ya'ni matn, rasm, audio va video formatdagi axborotlar – zamonaviy axborot makonining ajralmas qismiga aylangan. Ular nafaqat kundalik muloqot va ko'ngilochar platformalarda, balki ta'lim, biznes va davlat boshqaruvi kabi strategik sohalarda ham keng qo'llanilmoqda. Aynan shu nuqtai nazardan, ushbu maqolada multimedialli kontentlarning turlari, ularning raqamli iqtisodiyotdagi roli va turli sohalardagi amaliy qo'llanilishi keng yoritiladi.

Multimedialli kontentlar, yani matn, tasvir, audio va video formatdagi ma'lumotlar, raqamli ta'lim tizimida katta ahamiyatga ega. Bu turdagi ma'lumotlar, raqamli dasturlash,

internet, ijtimoiy tarmoqlar va boshqa elektron vositalar orqali ommaga taqdim etiladi. Quyidagi sabablarga ko'ra, multimediali kontentlar raqamli iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati juda yuqori:

- **Boshqa kommunikatsiyalar tarmog'iga o'tish:** Multimediali kontentlar, internet orqali boshqa odamlar bilan o'zaro aloqani oshirish uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Bu, mamlakatlar va shaxslar orasidagi elektron muloqotlar, ijtimoiy tarmoqda doimo aloqalar, elektron pochta orqali ma'lumot almashish kabi imkoniyatlarni ta'minlaydi.

- **Mijozlar bilan bog'lanish:** Bizneslar va brendlarning mijozlar bilan boshqa shakllarda aloqani oshirish uchun multimediali kontentlar juda muhimdir. Video reklamalar, interaktiv matnlar, audio podcastlar va boshqa turdagi kontentlar orqali brendlarning mijozlar bilan muloqotini kuchaytirish mumkin.

- **Reklama va marketing:** Multimediali kontentlar, reklama va marketing sohasida juda katta ahamiyatga ega. Video reklamalar, ijtimoiy tarmoqlardagi matnlar va tasvirlar, audio reklamalar, interaktiv kontentlar, animatsiyalar va boshqa turdagi materiallar orqali brendlar o'zlarining mahsulotlarini, xizmatlarini ommaga taqdim etish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

- **O'qituvchilar va talabalar uchun ta'lim materiallari:** Multimediali kontentlar, o'quv va ta'lim jarayonini kuchaytirishda muhim rol o'ynaydi. Video darslar, interaktiv ta'lim materiallari, audiodarslar va boshqa multimediali vositalar o'qituvchilar uchun eng sodda va samarali usul bo'lib xizmat qiladi.

- **Ma'lumotlar ko'rsatish va ko'rsatish:** Multimediali kontentlar, ma'lumotlar tizimini qo'llab-quvvatlash, ma'lumotlarni ko'rsatish va taqdim etishning eng samarali usullaridan biri hisoblanadi. Eng qiziqchi va foydali ma'lumotlar ko'rsatish orqali, brendlar, hokimiyat organlari, ma'lumot markazlari va boshqa tashkilotlar o'zlarining ko'rsatilgan ma'lumotlarni keng qamrovli auditoriyaga yetkazishlari mumkin.

Shu sabablarga ko'ra, multimediali kontentlar raqamli iqtisodiyotda ahamiyatga ega bo'lib, tadbirkorlikni rivojlantirish, mijozlar bilan o'zaro munosabatni kuchaytirish, ma'lumotlar ko'rsatish va ta'limni yaxshilash uchun juda katta imkoniyatlarni taqdim etadi.

Multimediali kontentlar turli formatlarda keladi va turli shakllarda bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, kontent turlari har birining xususiyatlariga va maqsadlariga ko'ra farq qiladi. Quyidagi turdagi shakllar mavjud:

- **Matn:** matnli kontent, odatda matn shaklida keladi. Ushbu turda maqolalar, blog postlar, elektron kitoblar, veb-sahifalar va boshqalar kiritiladi.

- **Rasmlar va grafikalar.** Rasmlar, fotosuratlar, diagrammalar, grafikalar va boshqalar turlarda tushirilgan vizual materiallar multimedia kontentlarining muhim qismlaridan biridir.

- **Audio.** Audiodagi kontentlar ovoz, musiqa, podcastlar, radioshowlar, audiotreklar va boshqalarni o'z ichiga oladi. Bu turlar internet orqali yuklab olingan, striming qilingan yoki broadcasting shaklida olish mumkin.

- **Video.** Video kontentlar, ko'rish uchun tasviriy ma'lumotlar va ovozni birlashtirgan movielar, video bloglar, qisqacha videoroliklar, maqollar, darslar va boshqalarni o'z ichiga oladi.

- **Animatsiya.** Animatsiya, tasviriy tasvirlar yoki model yordamida yaratilgan harakatli rasm va videolar shaklida bo'lishi mumkin. Bu turda 2D, 3D animatsiyalar, kinetik typography va boshqalar kiritiladi.

- **Interaktiv content.** Bu turda kontent foydalanuvchi bilan aktiv ravishda munosabatda bo'lishi mumkin. Mashhur shakllari o'yinlar, quizlar, interaktiv tarixiy dasturlar, veb-sahifalar va interaktiv darslar hisoblanadi.

- **AR (Ko'rish Realiteti) va VR (Virtual Realitet).** Ko'rish va virtual realitetdagi kontentlar, real dunyoning o'zining yoki xayoliy dunyoning bir qismi bilan foydalanuvchining interaksijasini ta'minlaydi. Bu turda o'yinlar, ta'limiy dasturlar, virtual sayohatlar, simulyatorlar va boshqalar kiradi.

Har bir tur va shakl, maqsad va platformalarga mos keladi va media tarmoqlarida turli muhitlarda foydalaniladi.

Multimediali kontentning turli shakllari raqamli iqtisodiyotga o'tishda ko'plab o'zgarishlarga olib keladi. Raqamli iqtisodiyotga ta'siri quyidagi yuqorida ta'rif etilgan turlarning har biriga aloqador bo'lishi mumkin:

1. Matnli kontentlar. Ta'lim sohalarida, matnli kontentlar maqolalar, statistik ma'lumotlar, vaqtincha jadvallar va boshqa ma'lumotlar shaklida keladi. Bu turlar, iqtisodiyot haqida ma'lumot berish, tahlil qilish va ko'p tarmoqda ulanish orqali ommalashtiriladi.

2. Rasmlar va grafikalar. Statistik ma'lumotlarni vizual o'zgarishlar orqali ta'kidlash, qo'llab-quvvatlash va ma'lumotlarni o'qib bo'lish qulayligini oshirish uchun foydalaniladi.

3. Audio va video Kontentlar. Podcastlar, radioshowlar, webinarlar, darslar, maslahatlar va boshqa videolar iqtisodiyot sohasidagi ma'lumotlar olishning qulay va samarali usullaridan biridir. Bunday ko'rsatmalar tahlil, strategiyalar, investitsiyalar va boshqa mavzularda foydalanuvchilarga o'zaro aloqani kuchaytiradi.

4. Animatsiya. Animatsiyalar, iste'molchilarga ko'proq foydalanishni tavsiya qiladigan iqtisodiyot prinsiplarini o'rgatish, iste'molchilar tomonidan qabul qilingan ma'lumotlarni tushunarli va yodgor qilish uchun ishlatiladi.

5. Interaktiv Kontent. Interaktiv kontentlar, iste'molchilarga tahlil qilish, investitsiyalar qilish va iqtisodiy qarorlar qabul qilish jarayonlarida qatnashish imkoniyatini beradi. Quizlar, o'yinlar va interaktiv dasturlar o'rganishni oshirish va iqtisodiy ma'lumotlarni anglashni kuchaytiradi.

6. AR va VR. Real dunyo bilan aloqasi ko'proq bo'lgan barcha sohalarida, shu jumladan iqtisodiyot sohasida, ko'rish va virtual realitetga e'tibor berilishi mumkin. Virtual qaror qabul jarayonlar, moliyaviy simulatsiyalar va biznes strategikalar ko'rish va hisoblashning yangi usullarini olib keladi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

Barcha bu tur multimedia kontentlar, ma'lumotlarni o'qib topish, qaror qabul qilishni kuchaytirish va foydalanuvchilarga qiziqarli va foydali tajribani taqdim etishda raqamli iqtisodiyotga ahamiyatli o'zgarishlar keltiradi. Raqamli iqtisodiyot, ma'lumotlarni kengroq tarqatish, ulashish va ma'lumotlar tahlili bilan bog'liq yangi fursatlarni ochadi va multimedia kontentlar bu fursatlarining bir qismini boshqarishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytganda multimediali kontentlar axborotni samarali yetkazish, foydalanuvchilar bilan interaktiv muloqotni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Har bir kontent turi — matn, rasm, audio, video, animatsiya, interaktiv vositalar hamda AR/VR texnologiyalari — o'ziga xos xususiyatlari va qo'llanilish sohalariga ega.

Multimediali kontentlar nafaqat marketing va reklama sohalarida, balki ta'lim, ma'lumot tarqatish, mijozlar bilan aloqalarni mustahkamlash va qaror qabul qilish jarayonlarida ham samarali qo'llaniladi. Raqamli transformatsiya jarayonida multimediali kontentdan foydalanish imkoniyatlari kengayib borayotgan bo'lib, bu esa raqamli iqtisodiyotning yanada rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Brynjolfsson E and Kahin, B, eds. (2002). Understanding the Digital Economy. Massach usetts Institute of Technology, Cambridge, MA.
2. O.V.Kitova, Digital Transformation of Business. http://digitaleconomy.ru/images/easyblog_articles/320/kitova.pdf
3. Karimov A., Karimova N. -Multimediali kontent asosida o'qitishning samarali texnologiyalari. Xalq Ta'limi. 2024. 1-son. 67-71-betlar.